YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

14 päivänä syyskuuta 1999 *

Asiassa C-170/98,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Frank Benyon ja oikeudellisen yksikön virkamies Bernard Mongin, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Carlos Gómez de la Cruz, saman yksikön virkamies, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Belgian kuningaskunta, asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön pääneuvonantaja Jan Devadder, prosessiosoite Luxemburgissa Belgian suurlähetystö, 4 rue des Girondins,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (EYVL L 378, s. 1) ja erityisesti sen 3 artiklan ja 4 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole mukauttanut Zairen tasavallan (josta on tullut Kongon demokraattinen tasavalta) kanssa tekemäänsä sopimusta niin, että yhteisön kansalaisilla olisi oikeudenmukainen, vapaa ja tasapuolinen mahdollisuus Belgialle kuuluviin lastiosuuksiin, tai irtisanonut sitä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: A. La Pergola,

kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.4.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 8.5.1998 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (EYVL L 378, s. 1) ja erityisesti sen 3 artiklan ja 4 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole mukauttanut Zairen tasavallan kanssa tekemäänsä sopimusta niin, että yhteisön kansalaisilla olisi oikeudenmukainen, vapaa ja tasapuolinen mahdollisuus Belgialle kuuluviin lastiosuuksiin, tai irtisanonut sitä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Asetuksen N:o 4055/86 tarkoituksena on toisaalta panna täytäntöön siitä, miten jäsenvaltiot ratifioivat linjakonferenssien käyttäytymissääntöjä koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tai liittyvät siihen, 15 päivänä toukokuuta 1979 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 954/79 (EYVL L 121, s. 1) ja toisaalta panna täytäntöön kyseinen yleissopimus niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät ole ratifioineet sitä.

3 Käyttäytymissäännöt on annettu 6.4.1974. Näiden sääntöjen tavoitteena on niiden ensimmäisen perustelukappaleen mukaan parantaa linjakonferenssijärjestelmää. Zairen tasavalta on ratifioinut nämä säännöt vuonna 1974 ja Belgian kuningaskunta vuonna 1988.

4 Säännöt on pantu yhteisön oikeusjärjestelmässä täytäntöön asetuksella N:o 954/79. Neuvosto on antanut joukon asetuksia, kuten asetuksen

N:o 4055/86, sääntöjen tiettyjen erityisten näkökohtien soveltamiseksi ja niiden yhdenmukaistamiseksi yhteisön oikeuden kanssa.

5 Asetuksessa N:o 4055/86 annetaan merenkulkuyhtiöille oikeus meriliikennepalvelujen vapaaseen tarjoamiseen jäsenvaltioiden välillä sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä.

6 Asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Vapaus tarjota jäsenvaltioiden välisiä merikuljetuspalveluja sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä meriliikenteen alan palveluja koskee jäsenvaltioiden kansalaisia, jotka ovat muusta jäsenvaltiosta kuin se, jolle palvelut on tarkoitettu."

7 Tämän asetuksen 3 artikla kuuluu seuraavasti:

"Jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä tehtyihin olemassa oleviin kahdenvälisiin sopimuksiin sisältyvät lastinjakojärjestelyt poistetaan asteittain tai mukautetaan 4 artiklaa noudattaen."

8 Asetuksen N:o 4055/86 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Olemassa olevat lastinjakojärjestelyt, joita ei ole poistettu 3 artiklan mukaisesti, mukautetaan yhteisön lainsäädäntöä noudattaen ja erityisesti:

a) jos kysymys on liikenteestä, jota linjakonferenssien käyttäytymissääntöjä koskeva Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus koskee, niiden on oltava käyttäytymissääntöjen ja neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 954/79 jäsenvaltioille asetettujen velvoitteiden mukaisia;

b) jos kysymys on liikenteestä, jota linjakonferenssien käyttäytymissääntöjä koskeva Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus ei koske, sopimukset mukautetaan mahdollisimman pian ja joka tapauksessa ennen 1 päivää tammikuuta 1993 niin, että kaikille 1 artiklassa tarkoitetuille yhteisön kansalaisille tarjotaan oikeudenmukainen, vapaa ja tasapuolinen mahdollisuus kyseisille jäsenvaltioille kuuluviin lastiosuuksiin."

9 Asetuksen N:o 4055/86 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Kolmansien maiden kanssa myöhemmin tehtävissä sopimuksissa kaikki lastinjakojärjestelyt ovat kiellettyjä muissa kuin niissä poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa yhteisön linjaliikenteen varustamoilla ei muutoin olisi todellista mahdollisuutta enää osallistua kyseiseen kolmanteen maahan suuntautuvaan liikenteeseen tai sieltä lähtevään liikenteeseen. Näissä olosuhteissa tällaiset järjestelyt voidaan sallia 6 artiklan säännösten mukaisesti."

10 Asetuksen N:o 4055/86 12 artiklassa säädetään, että asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, eli asetus on tullut voimaan 1.1.1987.

11 Belgian kuningaskunta ja Zairen tasavalta allekirjoittivat 5.3.1981 merikuljetuksia koskevan sopimuksen (jäljempänä Belgian ja Zairen välinen sopimus).

12 Belgian ja Zairen välisen sopimuksen 1 artiklan 1 kappaleessa on seuraava määräys:

"Ilmaisulla 'sopimuspuolen alus' tarkoitetaan sopimuspuolen alueella rekisteröityjä kauppa-aluksia, jotka purjehtivat sen lipun alla sen lainsäädännön mukaisesti."

13 Belgian ja Zairen välisen sopimuksen 3 artiklan 3 kappaleessa määrätään seuraavaa:

"Sopimusvaltioiden välisessä kauppatavaran merikuljetuksessa sopimuspuolten kansallisten merenkulkuyhtiöidensä käyttämiin aluksiin soveltama järjestelmä perustuu lastien rahtiarvon ja määrän jakosuhteeseen 40/40/20, lastaus- ja purkusatamasta riippumatta."

14 Belgian ja Zairen välisen sopimuksen 4 artikla kuuluu seuraavasti:

"Kukin sopimuspuoli käyttää itsenäisesti sille tämän sopimuksen perusteella kuuluvia liikennöintioikeuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden kansainvälisiä sitoumuksia."

15 Belgian ja Zairen välisen sopimuksen 18 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Tämä sopimus tulee voimaan sopimuspuolten ilmoitettua vastavuoroisesti täyttäneensä niiden lainsäädäntöjen mukaiset muodollisuudet.

2. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Se voidaan kuitenkin irtisanoa milloin tahansa kirjallisesti ja diplomaattiteitse kuuden kuukauden määräaikaa noudattaen."

16 Belgia antoi Zairelle tiedoksi Belgian ja Zairen välisen sopimuksen ratifioinnin 13.6.1983, ja Zaire ilmoitti tästä Belgialle 13.4.1987.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

17 Komissio on lähettänyt 10.4.1991 Belgian kuningaskunnalle virallisen huomautuksen, koska se katsoo, että Belgian ja Zairen väliseen sopimukseen sisältyvät lastinjakolausekkeet ovat ristiriidassa asetuksen N:o 4055/86 säännösten ja vel-

voitteiden kanssa, koska niissä varataan sopimuspuolten väliset lastikuljetukset jommankumman sopimuspuolen lipun alla purjehtiville tai jommankumman sopimuspuolen kansallisuuden omaavien henkilöiden tai yhtiöiden käyttämille aluksille.

18 Belgian kuningaskunta ilmoitti 7.6.1991 antamassaan vastauksessa, että asiassa on kyse olemassa olevasta sopimuksesta, koska se oli tehty ennen asetuksen N:o 4055/86 voimaantuloa ja koska sitä oli tosiasiallisesti sovellettu sen allekirjoittamisesta vuonna 1981 lähtien, joten se ei ole ristiriidassa kyseisen asetuksen 5 artiklan säännösten kanssa.

19 Komissio oli tyytymätön Belgian hallituksen esittämään vastaukseen ja lähetti sille 11.10.1993 perustellun lausunnon, jossa se ilmoitti, että Belgian ja Zairen välinen sopimus on ristiriidassa asetuksen N:o 4055/86 5 artiklan kanssa ja että siinä varataan 40 prosentin osuus liikenteestä belgialaisille merenkulkuyhtiöille ja suljetaan muiden jäsenvaltioiden yhtiöt näin ulkopuolelle. Komissio väitti lisäksi, että koska tämä poissulkeminen on syrjivä toimenpide, se on selvästi kielletty asetuksen N:o 4055/86 1 artiklassa.

20 Komissio täsmensi lisäksi, että kyseessä oli uusi sopimus, koska se oli tullut voimaan vasta 1.1.1987 jälkeen.

21 Komissio totesi asiaa perusteellisemmin tarkasteltuaan ja katsottuaan, että Belgian lainsäädännön mukaiset muodollisuudet Belgian ja Zairen välisen sopimuksen voimaan saattamiseksi oli täytetty ennen asetuksen N:o 4055/86 voimaantuloa, että kyseistä sopimusta voidaan pitää "olemassa olevana sopimuksena", joka kuuluu asetuksen N:o 4055/86 3 ja 4 artiklan soveltamisalaan.

22 Komissio lähetti tämän vuoksi 11.4.1996 Belgian kuningaskunnalle täydentävän virallisen huomautuksen. Tässä kirjeessä komissio totesi, että Belgian hallituksen useaan otteeseen tekemistä ilmoituksista ja erityisesti sen 7.6.1991 päivätystä kirjeestä huolimatta komissiolla ei ollut mitään tietoa Belgian ja Zairen välillä tehdyn sopimuksen mukauttamisesta. Se teki siis sen johtopäätöksen, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 4055/86 3 ja 4 artiklan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se ei ole muuttanut kyseistä sopimusta niin, että asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan määritelmän mukaisilla yhteisön kansalaisilla olisi oikeudenmukainen, vapaa ja tasapuolinen mahdollisuus Belgialle kuuluviin lastiosuuksiin, tai irtisanonut sopimusta, kuten Belgian ja Zairen välisen sopimuksen 18 artiklan 2 kappaleessa määrätään.

23 Belgian hallitus ilmaisi 30.8.1996 päivätyssä vastauksessaan tyytyväisyytensä siihen, että komissio katsoi tästedes Belgian ja Zairen välisen sopimuksen kuuluvan asetuksen N:o 4055/86 4 artiklan soveltamisalaan, ja se ilmoitti toteuttavansa sopimuksen mukauttamisen edellyttämät toimenpiteet.

24 Tämän vastauksen johdosta komissio lähetti Belgian hallitukselle 23.6.1997 täydentävän perustellun lausunnon.

25 Belgian hallitus pääasiallisesti kiisti 10.9.1997 päivätyssä vastauksessaan komission täydentävässä perustellussa lausunnossa esittämän väitteen siitä, että lastinjakojärjestelyjen mukauttamiselle vahvistetut määräajat olisivat päättyneet 30.3.1988 käyttäytymissääntöjen kattaman liikenteen osalta. Komissio oli Belgian hallituksen mukaan tämän päivämäärän jälkeen pyrkinyt löytämään pragmaattisen ratkaisun suosittelemalla kirjeenvaihtoa olemassaolevien järjestelyjen kumoamiseksi, ja se oli jopa keskeyttänyt tietyksi ajaksi rikkomismenettelyn.

26 Koska komissio ei ollut saanut ilmoitusta Belgian ja Zairen välisen sopimuksen tehokkaasta mukauttamisesta, se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanne

27 Komission mukaan asetuksen N:o 4055/86 1 artiklasta ilmenee, että asetuksen mukaan vapautta tarjota jäsenvaltioiden välisiä merikuljetuspalveluja sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä meriliikenteen alan palveluja sovelletaan niiden jäsenvaltioiden kansalaisiin, jotka ovat muusta jäsenvaltiosta kuin se, jolle palvelut on tarkoitettu. Asetuksen N:o 4055/86 3 ja 5 artiklassa on vahvistettu säännöt, jotka koskevat tilannetta kolmansien maiden osalta siten, että 3 artiklaa sovelletaan olemassa oleviin sopimuksiin ja 5 artiklassa tarkoitetaan myöhemmin tehtäviä sopimuksia.

28 Komissio toteaa, että Belgian ja Zairen välisen sopimuksen 18 artiklassa määrätään sopimuspuolten tarkoituksesta sitoutua vasta kummankin lainsäädäntöjen edellyttämien muodollisuuksien tultua suoritetuiksi ja että Belgian kuningaskunta on täyttänyt nämä muodollisuudet antamalla 21.4.1983 kyseisen sopimuksen hyväksymisestä lain, joka on annettu tiedoksi Zairen tasavallalle 13.6.1983 eli ennen asetuksen N:o 4055/86 voimaantuloa, joten komissio katsoo kyseisen sopimuksen olevan olemassa oleva sopimus, joka kuuluu asetuksen 3 ja 4 artiklan säännösten soveltamisalaan.

29 Ainoat poikkeukset asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan 1 kohdassa vahvistetusta palvelujen tarjoamisen vapaudesta ovat yksipuolisten rajoitusten osalta 2 artiklassa "sen estämättä, mitä 1 artiklassa säädetään", ja sellaisen liikenteen osalta, jota käyttäytymissäännöt eivät koske, 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, jossa sallitaan ylimääräinen määräaika, joka jatkuu enintään 1.1.1993 asti.

30 Sitä vastoin asetuksen N:o 4055/86 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti määräaikaa ei ole myönnetty jäsenvaltioille lastinjakojärjestelyjen mukauttamiseksi sellaisen liikenteen osalta, jota käyttäytymissäännöt koskevat.

31 Komission mukaan tästä seuraa, että jäsenvaltioiden, jotka olivat ratifioineet käyttäytymissäännöt jo asetuksen N:o 4055/86 voimaantulopäivänä, oli mukautettava tai irtisanottava olemassa olevat kahdenväliset sopimuksensa, eli lastinjakojärjestelynsä.

32 Koska Belgia oli ratifioinut käyttäytymissäännöt vuonna 1988, komissio väittää, että sen olisi ollut mukautettava lastinjakojärjestelynsä kyseisenä päivänä.

33 Komissio lisää, että vaikka kyseessä oleva liikenne onkin rinnastettava liikenteeseen, jota käyttäytymissäännöt eivät koske asetuksen N:o 4055/86 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti, kyseessä olevat kahdenväliset sopimukset olisi pitänyt mukauttaa viimeistään 1.1.1993. Toisin sanoen lastinjakojärjestelyjä koskevien säännösten mukauttamisaika oli päättynyt jo kauan sitten riippumatta siitä, kuuluuko liikenne asetuksen N:o 4055/86 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan vai b alakohdan soveltamisalaan.

34 Komissio korostaa, ettei se vaadi Belgian ja Zairen välisen sopimuksen irtisanomista vaan ainoastaan kyseisellä sopimuksella toteutettujen järjestelyjen mukauttamista tai poistamista "olemassa olevia" sopimuksia koskevan asetuksen N:o 4055/86 3 artiklan säännösten mukaisesti. Jos toinen sopimuspuoli ei kuitenkaan hyväksy tällaista mukauttamista tai poistamista, tämän sopimuksen täydellinen irtisanominen olisi ainoa mahdollinen keino rikkomusten lopettamiseksi. Nyt esillä olevan menettelyn tavoitteena on joka tapauksessa varmistaa lastinjakojärjestelyjen poistaminen.

35 Belgian hallitus kiistää komission kannan, jonka mukaan Belgian ja Zairen välinen sopimus olisi pitänyt mukauttaa päivänä, jona Belgian kuningaskunta ratifioi käyttäytymissäännöt. Belgian kuningaskunnan mukaan ei ole olemassa sääntelyä, jonka mukaan merisopimukset on mukautettava käyttäytymissääntöihin viimeistään näiden sääntöjen tultua voimaan Belgian ja Zairen välisen sopimuksen kummankin sopimuspuolen osalta.

36 Lisäksi kyseinen hallitus katsoo, että komission vaatimus Belgian ja Zairen välisen sopimuksen irtisanomisesta on kohtuuton, koska kyseinen sopimus sisältää joukon määräyksiä, jotka eivät ole ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa. Tämän Kongon demokraattisen tasavallan (aikaisemmin Zairen tasavalta) kanssa tehdyn sopimuksen mukauttaminen koskee vain Belgian ja Zairen välisen sopimuksen 3 artiklaa ja 4 artiklan 1 kohtaa.

37 Belgian hallitus väittää aina ilmaisseensa tahtonsa muuttaa riidanalaisia määräyksiä. Lisäksi Kongon viranomaiset ilmoittivat 22.7.1998 haluavansa saattaa koolle Belgian ja Zairen välisessä sopimuksessa määrätyn sekakomitean, mutta tämän jälkeiset poliittiset tapahtumat ovat tehneet neuvottelujen aloittamisen mahdottomaksi. Näin ollen Belgian kuningaskunta ilmoittaa sitoutuvansa viimeistelemään Belgian ja Zairen välisen sopimuksen mukauttamisen, kun Kongon demokraattisen tasavallan poliittinen tilanne sen sallii.

38 On selvää (ks. erityisesti tämän tuomion 21 ja 28 kohta), että kyseessä ei ole asetuksen N:o 4055/86 5 artiklassa tarkoitettu myöhemmin tehtävä sopimus ja että kyseessä on siis sopimus, johon sovelletaan kyseisen asetuksen 3 ja 4 artiklaa.

39 Sen päivämäärän, josta lähtien Belgian ja Zairen välinen sopimus olisi mukautettava, määrittämisen osalta asetuksen N:o 4055/86 4 artiklan 1 kohdassa tehdään toisaalta ero sellaisen liikenteen, jota käyttäytymissäännöt koskevat, ja sellaisen liikenteen välillä, jota nämä säännöt eivät koske. Asetuksessa N:o 4055/86 myönnetään vain viimeksi mainitun liikenteen suhteen jäsenvaltioille 1.1.1993 päättyvä määräaika mukauttamisen toteuttamiseksi. Sopimuksen mukauttamiselle sellaisen liikenteen osalta, jota käyttäytymissäännöt koskevat, ei ole myönnetty määräaikaa.

40 Belgian kuningaskunta ratifioi käyttäytymissäännöt 30.3.1988. Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 10 kohdassa, se, että käyttäytymissääntöjen alaan kuuluvan liikenteen osalta ei ole säädetty mukauttamista koskevasta

määräajasta, merkitsee sitä, että Belgian ja Zairen välisen sopimuksen määräykset olisi pitänyt mukauttaa välittömästi sen jälkeen, kun Belgian kuningaskunta oli ratifioinut kyseiset säännöt.

41 Belgian hallitus ei pääasiallisesti kiistä riidanalaisten määräysten muuttamisvelvoitteen olemassaoloa, mutta se väittää, että Kongon poliittiset tapahtumat ovat tehneet neuvottelujen aloittamisen mahdottomaksi. Se sitoutuu saattamaan loppuun Belgian ja Zairen välisen sopimuksen mukauttamisen heti, kun Kongon poliittinen tilanne sen sallii.

42 Tältä osin on todettava, että kyseessä olevan kaltainen, kolmannen sopimusvaltion vaikea poliittinen tilanne ei riitä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen oikeuttamiseen. Jos jäsenvaltio kohtaa sopimuksen muuttamisen mahdottomaksi tekeviä vaikeuksia, sen on irtisanottava tällainen sopimus.

43 On siis todettava, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 4055/86 ja erityisesti sen 3 artiklan ja 4 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole mukauttanut Zairen tasavallan kanssa tekemäänsä sopimusta niin, että yhteisön kansalaisilla olisi oikeudenmukainen, vapaa ja tasapuolinen mahdollisuus Belgialle kuuluviin lastiosuuksiin, tai irtisanonut sitä.

Oikeudenkäyntikulut

44 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut,

jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Belgian kuningaskunta on hävinnyt asian ja koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista, Belgian kuningaskunta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 ja erityisesti sen 3 artiklan ja 4 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole mukauttanut Zairen tasavallan (josta on tullut Kongon demokraattinen tasavalta) kanssa tekemäänsä sopimusta niin, että yhteisön kansalaisilla olisi oikeudenmukainen, vapaa ja tasapuolinen mahdollisuus Belgialle kuuluviin lastiosuuksiin, tai irtisanonut sitä.**

2) **Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Jann Edward Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä syyskuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

P. Jann

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja